**STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS**

| Dalyko (modulio) pavadinimas | Kodas |
|---|---|
| **Pasaulio literatūra ir medijos** | |

| Dėstytojas / a (--ai) | Padalinys (-iai) |
|---|---|
| **Koordinuojantis**:<br>partnerystės doc. dr. Dainius Vaitiekūnas<br><br>**Kitas (-i):** | Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto<br>Žurnalistikos bakalauro studijų programos komitetas<br>Bernardinų g. 11, LT-01124 Vilnius |

| Studijų pakopa | Dalyko (modulio) tipas |
|---|---|
| Pirmoji | Pasirenkamasis / individualiųjų studijų |

| Įgyvendinimo forma | Vykdymo laikotarpis | Vykdymo kalba (-os) |
|---|---|---|
| Auditorinė, nuotolinė (konsultacijos) | Pavasario (VI) semestras | Lietuvių kalba |

| Reikalavimai studijuojančiajam | |
|---|---|
| **Išankstiniai reikalavimai:**<br>nėra | **Gretutiniai reikalavimai (jei yra):**<br>nėra |

| Dalyko (modulio) apimtis kreditais | Visas studento darbo krūvis | Kontaktinio darbo valandos | Savarankiško darbo valandos |
|---|---|---|---|
| **5** | **130** | **30** | **100** |

| Dalyko (modulio) tikslas | | |
|---|---|---|
| Dėstomas dalykas studentams padės suprasti kintančias sąsajas tarp pasaulio literatūros ir medijų nuo Antikos iki Postmodernizmo. Bus lavinami gebėjimai atidžiai skaityti ir lyginti įvairių laikotarpių ir žanrų literatūrinius ir neliteratūrinius tekstus, aktualizuoti juos, atpažinti universalias pasakojimo struktūras, iki šiol pasikartojančius siužetus, mitus, stereotipus bei klišes, svarstyti išmonės ir dokumentinio, literatūrinio ir žurnalistinio pasakojimo įtaigumo problemą. Bus tobulinamas gebėjimas argumentuotai diskutuoti literatūros kūrinio meninės vertės ir aktualumo.<br>Supažindinti studentus – būsimuosius žurnalistus – su Antikos literatūra, Vakarų Europos literatūros Viduramžių, Renesanso, Klasicizmo, Baroko, Apšvietos, Romantizmo, Realizmo, Natūralizmo, Modernizmo ir Postmodernizmo literatūros raidos etapais, tendencijomis, mokyklomis, filosofinių ir estetinių programų pagrindais bei tų etapų literatūros ir medijų santykių problematika ir jų aktualiąja išraiška, išanalizuoti svarbiausius pasirinktų rašytojų kūrinius, apibrėžti klasikinės literatūros sąsajas su šiuolaikinėmis medijomis.<br>Ugdyti studentų kultūrinių kontekstų, srovių, žanrų, iškiliausių autorių kūrybos visumos ir pasauliniam kultūriniam paveldui svarbių literatūros kūrinių išmanymą, kompetenciją skirti stilistines, poetines, estetines ypatybes ir gebėjimą šią kompetenciją kūrybingai pritaikyti.<br>Lavinti estetinį skonį ir suvokimą, kultūrinį bei literatūrinį sąmoningumą, analitinį ir kritinį mąstymą, diskusijų įgūdžius bei kultūrą. | | |
| **Dalyko (modulio) studijų rezultatai** | **Studijų metodai** | **Vertinimo metodai** |
| Gali kritiškai vertinti disponuojamą informaciją, prognozuoti pokyčius bendresniame komunikacinių procesų kontekste | Probleminis dėstymas, aktyvaus mokymo(-si) metodai (grupės diskusija, individualus išplėstinis pasisakymas), tiriamieji metodai (informacijos paieška, sisteminimas, literatūros ir kitų medijų pranešimo analizė). | Dalyvavimas seminaruose. Pasisakymai per seminarus vertinami balais nuo 1 iki 10. |
| Geba kūrybiškai pateikti ir analizuoti politikos, ekonomikos, kultūros ir socialinio gyvenimo faktus ir reiškinius | Probleminis dėstymas, aktyvaus mokymo(-si) metodai (grupės diskusija, individualus išplėstinis | Dalyvavimas seminaruose. Pasisakymai per seminarus vertinami balais nuo 1 iki 10. |

| | | |
|---|---|---|
| | pasisakymas), tiriamieji metodai (informacijos paieška, sisteminimas, literatūros ir kitų medijų pranešimo analizė). | |
| Geba kompleksiškai analizuoti literatūros ir kitų medijų turinį ir jį lemiančius veiksnius, kritiškai vertinti informacinėje erdvėje vykstančius procesus ir taikyti komunikacijos tyrimų metodus | Lyginamoji analizė. Probleminis dėstymas, aktyvaus mokymo(-si) metodai (grupės diskusija, individualus išplėstinis pasisakymas), tiriamieji metodai (informacijos paieška, sisteminimas, literatūros ir kitų medijų pranešimo analizė). | Dalyvavimas seminaruose. Pasisakymai per seminarus vertinami balais nuo 1 iki 10. |
| Geba apibrėžti ir numatyti žiniasklaidos poveikį visuomenei, kritiškai vertinti literatūros ir kitų medijų įtaką įvairioms socialinėms grupėms, pilietinei bendruomenei | Probleminis dėstymas, aktyvaus mokymo(-si) metodai (grupės diskusija, individualus išplėstinis pasisakymas), tiriamieji metodai (informacijos paieška, sisteminimas, literatūros ir kitų medijų pranešimo analizė). | Dalyvavimas seminaruose. Pasisakymai per seminarus vertinami balais nuo 1 iki 10. |

| **Temos** | **Kontaktinio darbo valandos** | | | | | | | **Savarankiškų studijų laikas ir užduotys** | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Paskaitos | Konsultacijos | Seminarai | Pratybos | Laboratoriniai darbai | Praktika | **Visas kontaktinis darbas** | **Savarankiškas darbas** | **Savarankiškai atliekamos užduotys** |
| 1. Įvadas: intertekstualumas, intermedialumas, transmedialumas. Stereotipai ir klišės literatūroje ir mene, medijose. Originalumo problema. Pasakojimo universalumas. Knygos menas, tradicinės ir naujosios medijos. Antikiniai mitai, Bibliniai motyvai literatūroje, šiuolaikinėse masinėse medijose. Herojiškumo, dramatizmo ir tragiškumo samprata literatūroje ir šiuolaikinėse medijose. | 2 | 1 | 2 | | | | **5** | **15** | Pasirinkto mito ir „Odisėjos“ ištraukos analizė.<br><br>Pasirinkto Aischilo/ Sofoklio/ Euripido kūrinio ir jo teatrinės inscenizacijos analizė / pasirinkto riterinio romano analizė („Rolando giesmė“, Joseph Bédier, „Tristanas ir Izolda“. Chrétien de Troyes, „Persevalis, arba pasakojimas apie Gralį“).<br><br>Dantė, „Dieviškoji komedija“ (fragmentai) ir jos iliustracijos. |
| 2. Modernumo sampratos. Modernybės literatūriniai mitai (Faustas, Don Žuanas ir kt.). Renesanso literatūra ir medijos. Utopijos samprata, eseistiškumas: sąsajos su literatūra ir šiuolaikinėmis medijomis. Baroko, Klasicizmo, Apšvietos literatūra ir medijos. Komiškumas, didaktiškumas. | 2 | 1 | 2 | | | | **5** | **15** | Michel de Montaigne „Esė“: esė bruožai (ištraukos analizė).<br><br>Williamo Shakespeare‘o sonetų, dramos („Hamletas“, „Makbetas“) analizė/ Miguelio de Cervanteso „Don Kichotas“ ištraukos analizė.<br><br>Molière‘o komedija „Don Žuanas, arba Akmens puota“ arba kitos ir jos inscenizacijos teatre arba kine analizė |

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 4. Romantizmo literatūra ir medijos. Romantinės klišės. Realizmo literatūra ir medijos. Tikroviškumo problema. Rašytojai žurnalistai. | 2 | 1 | 2 | | | | **5** | **15** | Romantiniai motyvai: F. R. de Chateaubriand'o „Renė“,<br>Ch. Baudelaire'o poezijos analizė, santykis su šiuolaikinėmis medijomis.<br>G. Flaubert'o „Ponia Bovari“ analizė (kūrinys ir jo ekranizacija).<br><br>B. d'Aurevilly „Gražiausia Don Žuano meilė“ analizė (lyginimas su kitais kūriniais Don Žuano tematika). |
| 5. Modernizmo literatūra ir medijos. Literatūra ir filosofija, mokslas, muzika, skulptūra, dailė, fotografija, kinas. | 2 | 1 | 2 | | | | **5** | **15** | M. Prousto romanas „Prarasto laiko beieškant“ („Svano pusėje“) ir atminties tema literatūroje ir medijose.<br><br>Literatūra ir fotografija: A. Bretono „Nadža“ ir intermedialusis pasakojimas |
| 6. Postmodernizmo literatūra ir medijos. Metaliteratūriniai žaidimai, ironija. Literatūra ir intermedialus menas. Literatūra ir reklama. Šiuolaikinė literatūrinė žurnalistika, žurnalistika literatūroje. Žurnalistinio romano samprata. Literatūra ir literatūriškumas internetinėje erdvėje.<br>Apibendrinimas. | 4 | 1 | 4 | | | | **9** | **30** | Kūrinys ir jo ekranizacija: Romain Gary „Aušros pažadas“ / Umberto Eco „Rožės vardas“ / F. Beigbeder romanas „14,99 €“. U. Eco romanas „Nr. 0“/ M. Houellebecqo romanas /<br>P. Modiano romanas (pasirinktinai).<br>Umberto Eco arba kito rašytojo (pasirinktinai) žurnalistika.<br>Cz. Miloszo kūryba ir jos atminties ženklai Vilniuje / Jono Meko filmai ir poezija.<br><br>Naujausia lietuvių literatūros knyga (pasirinktinai): recenzija / pokalbis su autoriumi |
| | | 1 | | | | | **1** | 10 | Pasiruošimas baigiamajam darbui |
| **Iš viso** | **12** | **6** | **12** | | | | **30** | **100** | |

| **Vertinimo strategija** | **Svoris proc.** | **Atsiskaitymo laikas** | **Vertinimo kriterijai** |
|---|---|---|---|
| Komandinės ir individualios užduotys | 50 % | Semestro metu pagal tvarkaraštį | Individualus ir grupinis pristatymas seminarų metu pagal iš anksto VMA aplinkoje pateiktą užduotį ir literatūros šaltinius. Vertinamas gebėjimas argumentuotai analizuoti pateiktus verbalinius ir vizualinius objektus, korektiškas terminų vartojimas, teorinių šaltinių aptarimas, teorinių žinių siejimas su praktinėmis situacijomis. Seminarų lankymas privalomas. Praleidus daugiau nei vieną seminarą be pateisinamos priežastis ir už jį neatsiskaičius, visas kursas vertinamas neigiamai. Neatlikus komandinės ir individualios užduoties, kaupiamasis balas neskaičiuojamas. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | *Grįžtamasis ryšys teikiamas kolektyviai ir individualiai derinant pagal poreikį žodinį su rašytiniu, nuotolinį su tiesioginiu: raštu, (konsultuojant, pateikiant pastabas, klaidų paaiškinimus elektroniniu paštu arba VMA aplinkoje) ir žodžiu (tiesiogiai aptariant po atsiskaitymų ir pristatymų, konsultacijų metu).* |
| Baigiamasis darbas: atlikta ir viešai apginta literatūros kūrinio ir intermedialaus atvejo analizė (rašto darbas) | 50 % | Egzaminų sesijos metu | Pranešimo struktūra, turinio išsamumas ir aiškumas, naudoti šaltiniai ir jų analizės lygmuo, išvadų pagrįstumas, gebėjimas aiškiai ir argumentuotai pristatyti ir atsakyti į klausimus iš pateikto pranešimo, paskaitų ir seminarų medžiagos. Neatlikus ir nepristačius pranešimo, visas kursas vertinamas neigiamai ir kaupiamasis balas neskaičiuojamas.<br>*Grįžtamasis ryšys teikiamas individualiai derinant pagal poreikį žodinį su rašytiniu, nuotolinį su tiesioginiu: raštu (konsultuojant, pateikiant pastabas, klaidų paaiškinimus elektroniniu paštu arba VMA aplinkoje) ir žodžiu (konsultacijų metu, tiesiogiai aptariant po atsiskaitymų ir pristatymų). Po kurso studentams pateikiama anketa.* |

| | Autorius (-iai) | Leidimo metai | Pavadinimas | Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas | Leidykla ar internetinė nuoroda |
|---|---|---|---|---|---|
| **Privaloma literatūra** | | | | | |
| 1. | Braunstein F., Bernard P. | 2004 | Visuotinės kultūros istorija. Istorija. Religija. Filosofija. Literatūra. Menas. Mokslas (Iš prancūzų kalbos vertė V. Baranauskas, G. Dručkutė, K. Žilionis) | | Vilnius: Kronta |
| 2. | Astrid Ensslin, Julia Round, Bronwen Thomas | 2023 | The Routledge Companion to Literary Media | | New York: Routledge |
| 3. | | 2015 | Handbook of Intermediality– Literature – Image – Sound – Music | | De Gruyter, https://books.google.lt/books?id=7OoxCgAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=literature+intermediality&hl=lt&sa=X&ved=2ahUKEwizgaS9r9LsAhWJM-wKHSEoCdIQ6AEwA3oECAUQAg#v=onepage&q=literature%20intermediality&f=false |
| 4. | | 2016 | The living handbook of narratology | | https://www.lhn.uni-hamburg.de/contents.html |
| 5. | | 2015 | AVANTEKSTAS Lietuviškų literatūros mokslo terminų žodynas (Intermedialumas ir kt.) | | http://www.avantekstas.flf.vu.lt |
| **Papildoma literatūra** | | | | | |
| 1. | John Pier | 2017 | „Pasakojimas tarp transtekstualumo ir intermedialumo“ (iš anglų k. vertė D. Cidzikaitė, mokslinis redaktorius D. Vaitiekūnas) // Žmogus ir žodis: mokslo darbai. Literatūrologija | T. 19, Nr. 2 | https://portalcris.vdu.lt/server/api/core/bitstreams/953ea867-0bd8-4812-805e-7aba4063177f/content |
| 2. | Umberto Eco | 2017 | Pape Satan aleppe: takios visuomenės kronikos (iš italų k. vertė I. Tulševskaitė) | | Vilnius: Tyto alba |
| 3. | Umberto Eco | 2013 | Histoire de la beauté | | Paris : Flammarion |
| 4. | Umberto Eco | 2011 | Histoire de la laideur | | Paris : Flammarion |
| 5. | Irina Melnikova | 2016 | Literatūros (inter)medialumo strofos, arba Žodis ir vaizdas | | Vilniaus universiteto leidykla |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 6. | Umberto Eco | 1997 | Menas ir grožis viduramžių estetikoje (iš italų kalbos vertė J. Vilimas) | | Vilnius: Baltos lankos |
| 7. | Dainius Vaitiekūnas | 2014 | Lietuvių literatūra ir reklama | | Vilnius: Edukologija |
| 8. | Jacques le Goff | 2003 | Viduramžių vaizduotė (iš prancūzų kalbos vertė D. Bučiūtė) | | Vilnius: Alma littera |
| 9. | Peter Burke | 1992 | Renesansas (iš anglų kalbos vertė A. Grigaravičiūtė) | | Vilnius: Pradai |
| 10. | Anne – Laure Angoulvent | 2005 | Baroko dvasia (iš prancūzų kalbos vertė G. Dručkutė) | | Vilnius: Baltos lankos |
| 11. | Ulrich Im Hof | 1996 | Švietimo epochos Europa (iš vokiečių kalbos vertė N. Daujotytė) | | Vilnius: Baltos lankos |
| 12. | William Vaughan | 2000 | Romantizmas ir menas (vertė I. Varnaitė) | | Vilnius: R. Paknio leidykla |
| 13. | Amy Dempsey | 2014 | Modernusis menas (iš anglų k. vertė V. Bučys) | | Vilnius: Kitos knygos |
| 14. | Amy Dempsey | 2019 | Siurrealizmas (iš anglų k. vertė I. Jomantienė) | | Vilnius: Kitos knygos |
| 15. | Chris Rorrigues, Chris Garrat | 2013 | Modernizmas. Įvadas (iš anglų k. vertė M. Burokas) | | Vilnius: Modernaus meno centras |
| 16. | Richard Appignanesi ir kt. | 2014 | Įvadas į postmodernizmą (iš anglų k. vertė M. Burokas) | | Vilnius: Modernaus meno centras |
| 17. | | 2016 | Literature in Contemporary Media Culture– Technology – Subjectivity- Aesthetics | | John Benjamins, https://books.google.lt/books?id=JQV1CwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=lt&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false |
| 18. | Michael D'Arcy, Mathias Nilges | 2015 | The Contemporaneity of Modernism: Literature, Media, Culture | | https://books.google.lt/books?id=7sLMCgAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=media+literature&hl=lt&sa=X&ved=0ahUKEwiwj8Kq44DgAhUDDCwKHbhJDpIQ6AEIPDAD#v=onepage&q=media%20literature&f=false |
| 19. | | 2011 | Releasing the Image– From Literature to New Media | | Stanford University Press, https://books.google.lt/books?id=OhB8O3cE9oUC&printsec=frontcover&hl=lt&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false |
| 20. | Jean-Claude Carrière, Umberto Eco | 2011 | Nesitikėkite atsikratyti knygų (iš prancūzų kalbos vertė E. Macevičiūtė, A. Macevičius) | | Vilnius: Žara |